

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/46/2017
Identifikačné číslo spisu: 2017010039
Dátum vydania rozhodnutia: 28. decembra 2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2017010039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí 28. decembra 2017 v trestnej veci vyžiadanej osoby J. I., v konaní o európskom zatýkacom rozkaze pre účely trestného stíhania, o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 07. decembra 2017, sp. zn. 5 Ntc 25/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť vyžiadanej osoby J. I. s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Sudkyňa Krajského súdu v Trnave uznesením zo 07. decembra 2017, sp. zn. 5 Ntc 25/2017 podľa § 15 ods. 2, zák. č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 154/2010 Z.z.) vyžiadajú osobu J. I., nar. XX.X.XXXX v J., trvale bytom B. D., G. č. XXX/XX, štátnu občianku Slovenskej republiky, v súčasnosti v Cele policajného zaistenia Krajského riaditeľstva PZ v Trnave, vzal do predbežnej väzby. Väzba sa začala dňom 6. decembra 2017 od 08.40 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby v Leopoldove. Po vyhlásení tohto uznesenia (vyhotovené uznesenie je v úplnej zhode s jeho vyhlásením), na záver výsluchu vyžiadanej osoby podala proti nemu sťažnosť J. I. ako vyžiadaná osoba po porade s ustanoveným (opatrenie sudcu zo 07. decembra 2017) obhajcom JUDr. Ing. Dušanom Grmanom. Prokurátor sa tohto práva vzdal. Uznesenie bolo, okrem iného, doručené vyžiadanej osobe, ustanovenému obhajcovi a prokurátorovi. Sťažnosť vyžiadaná osoba odôvodnila prostredníctvom zvoleného (plnomocenstvo z 13. decembra 2017) obhajcu JUDr. Michala Mandzáka (opakovane doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 19. decembra a 27. decembra 2017) s tým, že napadnuté uznesenie je nezákonné, nakoľko trestné stíhanie vyžiadanej osoby je premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a súčasne je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. V tej súvislosti je poukázané na ustanovenia § 23 ods. 1 písm. e/ zákon č. 154/2010 Z.z., § 10 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 1, § 67 ods. 1 písm. a/, písm. b/, ods. 3 písm. a/, § 67a ods. 3 písm. a/, písm. b/, písm. c/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. h/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., § 2 ods. 1, § 9 ods. 1 písm. a/, § 281 ods. 1 Tr. por. č. 301/2005 Z.z., č. 1. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej iba Ústava SR), č. 1. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej iba Dohovor). Taktiež je argumentované uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tost 24/2015 z 01. októbra 2015, nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 29/2015 z 18. februára

2015, v ktorom je poukázané na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Ntv 382/93 zo 7. októbra 1993. Napadnutému uzneseniu vytkol aj to, že ustanovený obhajca žiadal o uloženie primeraných obmedzení, tak súd vo výroku tohto rozhodnutia nielenže tento návrh neodmietol, ale dokonca sa s ním nevysporiadal ani v odôvodnení. V § 14 ods. 2, druhá veta zákona č. 154/2010 Z. z. predpokladá náhradu predbežnej väzby uložení primeraných obmedzení odkazom na slovenský Trestný poriadok. V nadväznosti na to je poukázané na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 346/08-39 zo 16. decembra 2008. Upozorňuje na časový odstup od spáchania skutku a na doterajšiu absolútnu bezúhonnosť zadržanej osoby, ktorá by takýto postup legitímne odôvodňovala. Vzhľadom na uvedené namieta i porušenie práva na osobnú slobodu, ktoré je garantované článkom 5 ods. 1 Dohovoru v spojení s článkom 17 Ústavy SR. Trvá na podanej sťažnosti a navrhuje, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a zadržanú osobu prepustil z predbežnej väzby na slobodu. Odôvodnenie sťažnosti bolo obhajcom zaslané na vedomie prokurátorovi, ktorý nevyužil právo vyjadriť sa k nej. Spis so sťažnosťou bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej iba najvyšší súd alebo sťažnostný súd) 22. decembra 2017. Najvyšší súd preskúmal podľa § 192 Tr. por. správnosť výrokov, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a zistil, že sťažnosť vyžiadanej osoby J. I., nie je dôvodná. Zo spisu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Ntc 25/2017 je zrejmé, že prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trnave pod sp. zn. KPtm 89/17/2200-11 06. decembra 2017 podala návrh na vzatie vyžiadanej osoby J. I. do predbežnej väzby a toho istého dňa podala aj návrh na ustanovenie obhajcu vyžiadanej osoby. V prílohe zároveň priložila formulár typu A (ktorý však vyhodnotila ako nedostatočný) a „pracovný“ preklad časti zatykača v podobe záznamu, fotografiu zadržanej osoby, údaje k osobe, zápisnicu o zadržení zo 06. decembra 2017, odpis registra trestov a lustráciu trestných vecí. Predložené doklady preukazujú, že EZR vydal verejný (štátny) prokurátor Krajského súdu v Grazi 15. novembra 2017 pod sp. zn. 12 St 107/16x na osobu J. I., pre účely trestného stíhania za zločin vraždy podľa § 75 vo forme určenia na spáchanie (návodu) trestného činu podľa § 12, druhý prípad rakúskeho Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe, kde horná hranica trestu odňatia slobody je 20 rokov alebo doživotie a tento trestný čin priradili ku kategórii trestného činu pod písm. e/, podľa nášho zákona č. 154/2010 Z. z. v zmysle § 4 .ods. 4 písm. n/. K zadržení vyžiadanej osoby došlo 06. decembra 2017 o 08.40 hod. v jej mieste trvalého bydliska, po ktorom bola oboznámená s dôvodmi zadrżenia a bola aj o svojich právach poučená, pričom táto sa k zadržení a ani k iným skutočnostiam nevyjadřila. Súdne doposiaľ nebola trestaná a nie je voči nej vedené žiadne trestné stíhanie. Za obhajcu jej bol 07. decembra 2017 súdom ustanovený JUDr. Ing. Dušan Grman. Sudkyňa Krajského súdu v Trnave vypočula zadržanú osobu 07. decembra 2017 v prítomnosti krajskej prokurátorky, ustanoveného obhajcu a J. I., ktorým bol pred týmto úkonom odovzdaný návrh krajského prokurátora na vzatie vyžiadanej osoby do predbežnej väzby. Stalo sa tak bez účasti zákonne pribratého prekladateľa - tlmočníka, resp. bez oficiálneho prekladu celej kópie EZR. Po zákonom poučení J. I. uviedla, že sa narodila v J. (nie v S., ako je nesprávne uvedené vo formulári), trvalé bydlisko má B. D., G. č. XXX/XX, kde sa aj reálne zdržiava a preberá všetku poštu. Prechodné bydlisko nemá, už 14 rokov pracuje vo vlastnej firme T., S., so sídlom I.. Ohľadne trestného stíhania už v roku 2001 vypovedala ako svedok na Slovensku aj v Rakúsku, voči nej sa trestné stíhanie nevedlo. Až do zadrżenia nemala vedomosť, že mala byť označená ako jeden z páchatel'ov trestného činu. Čo sa týka opisu skutku vo formulári, kde je uvedené, že označila I. a B. (vo formulári ako S.), nie je to pravda, nikdy o nich nevypovedala ako o páchatel'och trestného činu. V závere tohto výsluchu prokurátorka zotrvala na návrhu, obhajca navrhol prepustiť zadržanú osobu a prípadne uložiť primerané obmedzenia, ktorými by sa väzba nahradila. J. I. uviedla, že nechce byť zadržávaná, nechce aby bola vzatá do predbežnej väzby. Následne bolo vyhlásené uznesenie, ktoré napadla iba vyžiadaná osoba po porade s obhajcom. Zápisnica o tomto výsluchu nie je podpísaná vyžiadanou osobou, pričom dôvod toho nie je tam uvedený. Obhajca zvolený vyžiadanou osobou 13. decembra 2017 nahliadol do spisu a nechal si z neho vyhotoviť kópie. Treba uviesť aj to, že zvolený obhajca JUDr. Michal Mandzák zaslal na vedomie krajskej prokuratúry dôvody sťažnosti zo 17. decembra 2017 a tiež jej zaslal podnet na podanie návrhu na prepustenie z predbežnej väzby vyžiadanú osobu zo 17. decembra 2017. V ňom poukázal na ustanovenie § 15 ods. 5, druhá veta, § 23 ods. 1 písm. e/ a § 19 ods. 5 zákona č. 154/2010 Z. z. O spôsobe rozhodnutia prokurátora o tomto podnete najvyšší súd nemá doposiaľ žiadne informácie, pričom tieto nie sú ani potrebné v sťažnostnom konaní. V dôvodoch napadnutého uznesenia sú síce stroho, ale výstižne uvedené všetky rozhodné skutočnosti ohľadne

vzatia vyžiadanej osoby do predbežnej väzby. Premlčaním trestného stíhania sa odôvodnenie nezaobera. Najvyšší súd pre úplnosť k ním uvádza, že prokurátorka a sudkyňa krajského súdu pri prejednávaní a rozhodovaní rešpektovali zákonom stanovené lehoty. Poukázané je na obsah dokumentov predložených orgánmi Rakúskej republiky, najmä na skutkové zistenia uvedené vo formulári typu A, ktorý však nie je úradne, zákonom požadovaným spôsobom preložený do slovenského jazyka. Uvedená je aj doba zadržania J. I. Sudkyňa po poučení vypočula zadržanú osobu v prítomnosti jej obhajcu, avšak bez účasti prekladateľa - tlmočníka. Citované je ustanovenie § 15 ods. 1, ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. Správne je konštatované, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky pre vzatie vyžiadanej osoby do predbežnej väzby, pretože je podľa orgánov štátu pôvodu podozrivá zo spáchania závažného trestného činu. Na jej osobu bol vydaný EZR a vyžiadaná osoba bola zadržaná na území Slovenskej republiky. Do doručenia originálu EZR je potrebné zabezpečiť prítomnosť J. I., pričom existencia dôvodov väzby nie je závislá od dôvodov väzby vymedzených v ustanovení § 71 ods. 1 Tr. por. Sťažnosťná námietka ohľadne nerozhodnutia o návrhu ustanoveného obhajcu na uloženie primeraných obmedzení počas výsluchu vyžiadanej osoby, nie je opodstatnená. Účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze, pokým orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje (§ 15 ods. 1 zák. č. 154/2010 Z. z.). Obhajca navrhol prepustiť klientku a nahradiť väzbu primeraným obmedzením. Ustanovenie § 15 ods. 2, tretia veta zák. č. 154/2010 Z. z. predpokladá, že sudca rozhodne, že sa zadržaná osoba ponecháva na slobode, súčasne môže rozhodnúť o uložení primeraných opatrení alebo obmedzení na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní. V danom prípade však sudkyňa rozhodla o vzatí vyžiadanej osoby do predbežnej väzby. Preto osobitný výrok o zamietnutí návrhu obhajcu vo výrokovvej časti, ale ani v odôvodnení uznesenia nebol potrebný a ak, tak iba z formálnych dôvodov. Sťažnosťou sa vyžiadaná osoba domáha prepustenia z predbežnej väzby poukazom na premlčanie trestného stíhania pre predmetný trestný čin podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Najvyšší súd v tej súvislosti zdôrazňuje, že podľa § 1 ods. 2 zák. č. 154/2010 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa použije všeobecný predpis o trestnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecný predpis o trestnom konaní sa použije aj vo vzťahu k členským štátom na konanie o vydaní osôb na trestné stíhanie, výkon trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, na ktoré nemožno uplatniť postup podľa tohto zákona. Zákon č. 140/1961 Zb. ustanovuje v § 10 ods. 1, že účastníkom na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse je, kto úmyselne) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor), b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca), c) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom prispieť po trestnom čine (pomocník). Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na trestnú zodpovednosť a trestnosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti a trestnosti páchatel'a, ak tento zákon neustanovuje niečo iné. V zmysle § 67 ods. 1 trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je a) dvadsať rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť výnimočný trest, b) desať rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej desať rokov, c) päť rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej tri roky, d) tri roky pri ostatných trestných činoch. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia do premlčacej doby sa nezapočítavaa) doba, po ktorú nebolo možné páchatel'a postaviť pred súd pre zákonnú prekážku, b) doba, po ktorú sa páchatel' zdržiaval v cudzine, c) skúšobná doba podmieneného zastavenia trestného stíhania. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia premlčanie trestného stíhania sa prerušujea) vznesením obvinenia pre trestný čin, o premlčanie ktorého ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi policajného orgánu, vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu páchatel'a, alebo b) ak páchatel' spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia prerušením premlčania sa začína nová premlčacia doba. Podľa § 67a uplynutím premlčacej doby nezaniká trestnosť a) trestných činov uvedených v desiatej hlave, s výnimkou trestného činu podľa § 261, b) trestného činu teroru (§ 93 a 93a), všeobecného ohrozenia (§ 179 ods. 2, 3), vraždy (§ 219), ublíženia na zdraví [§ 221 ods. 2 písm. b), ods. 3 a ods. 4, § 222], obmedzovania osobnej slobody (§ 231 ods. 3), pozbavenia osobnej slobody (§ 232), zavlečenia do cudziny (§ 233) a porušovania domovej slobody (§ 238 ods. 2, 3), pokiaľ boli spáchané za takých okolností, že zakladajú vojnový zločin alebo zločin proti ľudskosti podľa predpisov medzinárodného

práva, c) trestného činu podľa § 1 zákona z 20. decembra 1950 č. 165 Zb. na ochranu mieru. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že v danej veci podľa právneho poriadku Slovenskej republiky k premlčaniu trestného stíhania predbežne zrejme došlo, nakoľko zo skutku vymedzeného v EZR chýbajú bližšie okolnosti motívu vyžiadanej osoby, teda dôvodu k návodu. Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. nie je pre vyžiadajúcu osobu priaznivejší, na čo je správne poukázané aj v sťažnosti. Najvyšší súd, rovnako ako sudkyňa krajského súdu nemali dostatočné podklady od orgánov Rakúskej republiky na posúdenie tejto otázky. Vyžiadaná osoba premlčanie pri predbežnom vyšetrovaní a v konaní pred krajskou sudkyňou nenamietala. Urobila tak až v sťažnostnom konaní pred najvyšším súdom a v podnete adresovanom prokurátorovi. Vyžiadaná osoba je podozrivá zo spáchania trestného činu, za ktorý podľa rakúskeho Trestného zákona možno uložiť trest odňatia slobody na 20 rokov alebo doživotie. J. I. sa zdržiavala na území Slovenskej republiky, ktorej orgány činné v trestnom konaní zrejme nemali dostatočnú vedomosť o spáchaní skutku, ktorý je predbežne vymedzený vo formulári. Príslušné rakúske orgány doposiaľ neodovzdali na trestné stíhanie J. I. slovenským orgánom činným v trestnom konaní, práve naopak, štát pôvodu prostredníctvom EZR ju vyžiadala na trestné stíhanie. Slovenské orgány činné v trestnom konaní by mohli konať iba za situácie, ak by boli o to požiadané príslušnými orgánmi Rakúskej republiky. Sťažnostný súd sa prioritne musí zaoberať výlučne zákonnosťou rozhodnutia o predbežnej väzbe, jej účelom a nie materiálnymi podmienkami trestného stíhania, resp. možnosťami vydania alebo nevydania. Príslušné orgány Rakúskej republiky trestný čin, z ktorého spáchania jen podozrivá vyžiadaná osoba, označili priradením ku kategórii pod písm. e/ (vražda) v súlade s § 4 ods. 3, ods. 4 zákona č. 154/2010 Z. z. písm. n/, čo je prekážkou pre vykonávajúci justičný orgán v tom zmysle, že neskúma, či ide o čin trestný podľa práva vykonávajúceho štátu, teda obojstrannej trestnosti. V zmysle § 23 ods. 1 písm. e/ zákon č. 154/2010 Z. z. vykonanie EZR sa odmieta, ak vykonávajúci justičný orgán zistil, že trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody vyžiadanej osoby sú premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Najvyšší súd s ohľadom na uvedené uzatvára, že v ďalšom konaní o vydaní vyžiadanej osoby na trestné stíhanie do Rakúskej republiky bude potrebné zo strany príslušného krajského prokurátora (v zmysle § 19 ods. 1 a nasledujúce zák. č. 154/2010 Z. z.) zaobstarať nielen originál EZR od rakúskych príslušných orgánov, ale aj dostatok informácií k tomu, či sú dané podmienky na vykonanie EZR. Sudkyňa krajského súdu, ak jej tieto informácie zaobstarané prokuratúrou nebudú postačovať, musí sama vyžiadať od príslušných rakúskych orgánov všetky informácie potrebné pre rozhodnutie vydania alebo nevydania vyžiadanej osoby na trestné stíhanie. Z uvedených dôvodov najvyšší súd v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť vyžiadanej osoby - J. I. ako nedôvodnú.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

